

**BD Bağımsız Denetim ve
Yeminli Mali Müşavirlik A.Ş.**

İncirli Cad. Yeşil Adalı Sok. No: 2/A K:3 D:6 Bakırköy 34145 İstanbul
Tel: (0212) 466 05 20 - 21 - 22 Fax: (0212) 466 05 23
info@bddenetim.com - www.bddenetim.com
İTO Sicil No.: 598831 - Mersis No: 0160061617000019

BD BAĞIMSIZ DENETİM VE YMM A.Ş. 2018 YILI ŞEFFAFLIK RAPORU

İşbu rapor, 26.12.2012 tarihli ve 28509 sayılı Resmi gazete'de yayımlanan Bağımsız Denetim Yönetmeliği'nin 36'ncı maddesi uyarınca 22.04.2019 tarihinde hazırlanmış ve internet sitemizde yayımlanmıştır.

BD Bağımsız Denetim ve YMM A.Ş.

BD BAĞIMSIZ DENETİM VE
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.

Bayram GÜZEL
Yönetim Kurulu Başkanı
Sorumlu Denetçi, YMM

22.04.2019
İstanbul, Türkiye

**BD BAĞIMSIZ DENETİM
VE YMM A.Ş.**

**2018 YILI
ŞEFFAFLIK RAPORU**

İÇİNDEKİLER

1. Hukuki Yapı ve Ortaklar Hakkında Açıklama.....	2
2. Kilit Yöneticileri Sorumlu Denetçileri Hakkında Açıklama.....	2
3. İçinde Yer Aldığı Denetim Ağının Hukuki Yapısı ve Özellikleri.....	3
4. İlişkili Denetim Kuruluşları ve Diğer İşletmeler ile Bu İlişkilerin Mahiyeti.....	4
5. Organizasyon Yapısı Hakkında Açıklama.....	4
6. Kalite Güvence Sistemi İncelemesinin En Son Ne Zaman yapıldığı Hakkında Bilgi.....	5
7. Cari Yılda Denetim Hizmeti Verilen KAYİK Listesi.....	5
8. Denetçilerin Sürekli Eğitimine Yönelik İzlenen Politikalar.....	5
9. Bağımsızlık İlkesine Uyum.....	6
10. Kuruluşa İlişkin Finansal Bilgiler.....	7
11. Sorumlu Denetçilerin Ücretlendirme Esaslarına İlişkin Bilgiler.....	7
12. Kalite Kontrol Sisteminin Tanıtımı ve Bu Sistemin Etkin Olarak Çalıştığına Dair Denetim Kuruluşu Yönetiminin Beyanı.....	7
13. Diğer Hususlar.....	18

1- Hukuki Yapı ve Ortaklar Hakkında Açıklama:

BD Bağımsız Denetim ve YMM A.Ş. 24.08.2006 tarihinde kurulmuş olup, Sermaye Piyasası Kanunu ve Enerji Piyasası Kanunu hükümlerine göre SPK ve EPDK tarafından yetkilendirilmiş bağımsız denetim şirkettir. Bunun yanı sıra “Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu” (KGK) tarafından da yetkilendirilmiş olup BDK/2014/091 sicil numarası ile resmi sicile kayıt edilmiştir.

Kuruluşumuzun kanuni merkezi “İncirli Cad. Yeşil Adalı Sok. No:2/B Blok Erman Apt. Kat:3 Daire:5 Bakırköy/İSTANBUL” adresinde olup, şubesi bulunmamaktadır.

Kuruluşumuzun 31.12.2018 tarihi itibarıyla ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir.

<u>Ortaklar</u>	<u>Unvanı</u>	<u>Ortaklık %'si</u>	<u>Ortaklık Payı (TL)</u>
Turgut ALBAŞ	YMM	15,95	15.950
Bayram GÜZEL	YMM	15,95	15.950
Emin ÖZTÜRK	YMM	15,95	15.950
İsmail ASLAN	YMM	15,95	15.950
Mustafa NARİNOĞLU	YMM	15,95	15.950
Yıldırım Gökhan SARI	YMM	15,95	15.950
Cemile ALBAŞ	YMM	2,250	2.250
Muhlis SET	YMM	0,025	25
Ali İbrahim AYDIN	YMM	1,00	1.000
Aynur SEZER	YMM	1,00	1.000
Mustafa GÜLER	YMM	0,025	25
		-----	-----
Toplam		100.00	100.000

2- Kilit Yöneticileri Sorumlu Denetçileri Hakkında Açıklama:

Kuruluşumuzun 11.09.2017 tarihinde yapılan olağan genel kurulda 3 yıl süreyle seçilen yönetim kurulumuza ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir. Yönetim Kurulu üyelerimizin hepsi aynı zamanda sorumlu denetçidir.

	Adı Soyadı	Bağımsız Denetim Lisans No	T.C. Kimlik Numarası	Şirketteki Ünvanı
1	Bayram GÜZEL	BD/2014/05427	30521052356	Yönetim Kurulu Başkanı
2	Emin ÖZTÜRK	BD/2014/05430	21101498398	Yönetim Kurulu Üyesi
3	Mustafa NARİNOĞLU	BD/2014/05428	25844337488	Yönetim Kurulu Üyesi

Kuruluşumuzun “Kalite Kontrol Komitesi” üyelerine ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

	Adı Soyadı	Bağımsız Denetim Lisans No	YMM Ruhsat No	T.C. Kimlik Numarası	Şirketteki Unvanı
1	Emin ÖZTÜRK	BD/2014/05430	34103163	21101498398	Yönetim Kurulu Üyesi
2	Mustafa NARİNOĞLU	BD/2014/05428	34102241	25844337488	Yönetim Kurulu Üyesi

Kuruluşumuzun 31.12.2018 tarihi itibariyle denetim kadrosu aşağıdaki gibidir.

Adı-Soyadı	Unvanı	İşe Baslama Tarihi
Turgut ALBAŞ	Sorumlu Denetçi	24.08.2006
Bayram GÜZEL	Sorumlu Denetçi	24.08.2006
Emin ÖZTÜRK	Sorumlu Denetçi	24.08.2006
İsmail ASLAN	Sorumlu Denetçi	24.08.2006
Mustafa NARİNOĞLU	Sorumlu Denetçi	24.08.2006
Yıldırım Gökhan SARI	Sorumlu Denetçi	03.01.2011
Cemile ALBAŞ (*)	Sorumlu Denetçi- Denetim Kadrosu Dışı	24.08.2006
Muhlis SET	Sorumlu Denetçi	24.08.2006
Ertuğrul KAYMAK	Sorumlu Denetçi	02.05.2017
Ali SEYMEN	Sorumlu Denetçi	20.11.2015
İbrahim ERCAN	Sorumlu Denetçi	20.10.2015
Ali İbrahim AYDIN	Sorumlu Denetçi	10.04.2017
Mustafa GÜLER	Sorumlu Denetçi	25.12.2017
Aynur SEZER	Denetçi	12.12.2018
Ali ARSLANOĞLU	Denetçi Yardımcısı	01.03.2017
Şakir BENLİ	Denetçi Yardımcısı	11.01.2018
Özge SEVİNÇ	Denetçi Yardımcısı	23.10.2018

Şirketimizin toplam ortak sayısı yıl sonu itibariyle 11 kişidir. Bunlardan yukarıda belirtilen 10 kişi “Sorumlu Denetçi” unvanına sahiptir. Ayrıca ortak olmayan 3 çalışmamız da 2018 yılı içinde “Sorumlu Denetçi” unvanına sahip durumdadır. Rapor tarihi itibariyle 1 denetçi yardımcısı işten ayrılmış ve 2 denetçi yardımcısı şirketimizde işe başlamış durumdadır.

(*) İlgili ortağımızın 30.11.2018 tarihinden 01.01.2020 tarihine kadar faaliyet izni askıya alınmıştır.

3- İçinde Yer Aldığı Denetim Ağının Hukuki Yapısı ve Özellikleri:

Kuruluşumuz 31.12.2018 tarihi itibariyle yurt içinde bir gruba bağlı olarak çalışmamakta, yurt dışında da yabancı şirket anlaşması ve üyeliği bulunmamaktadır.

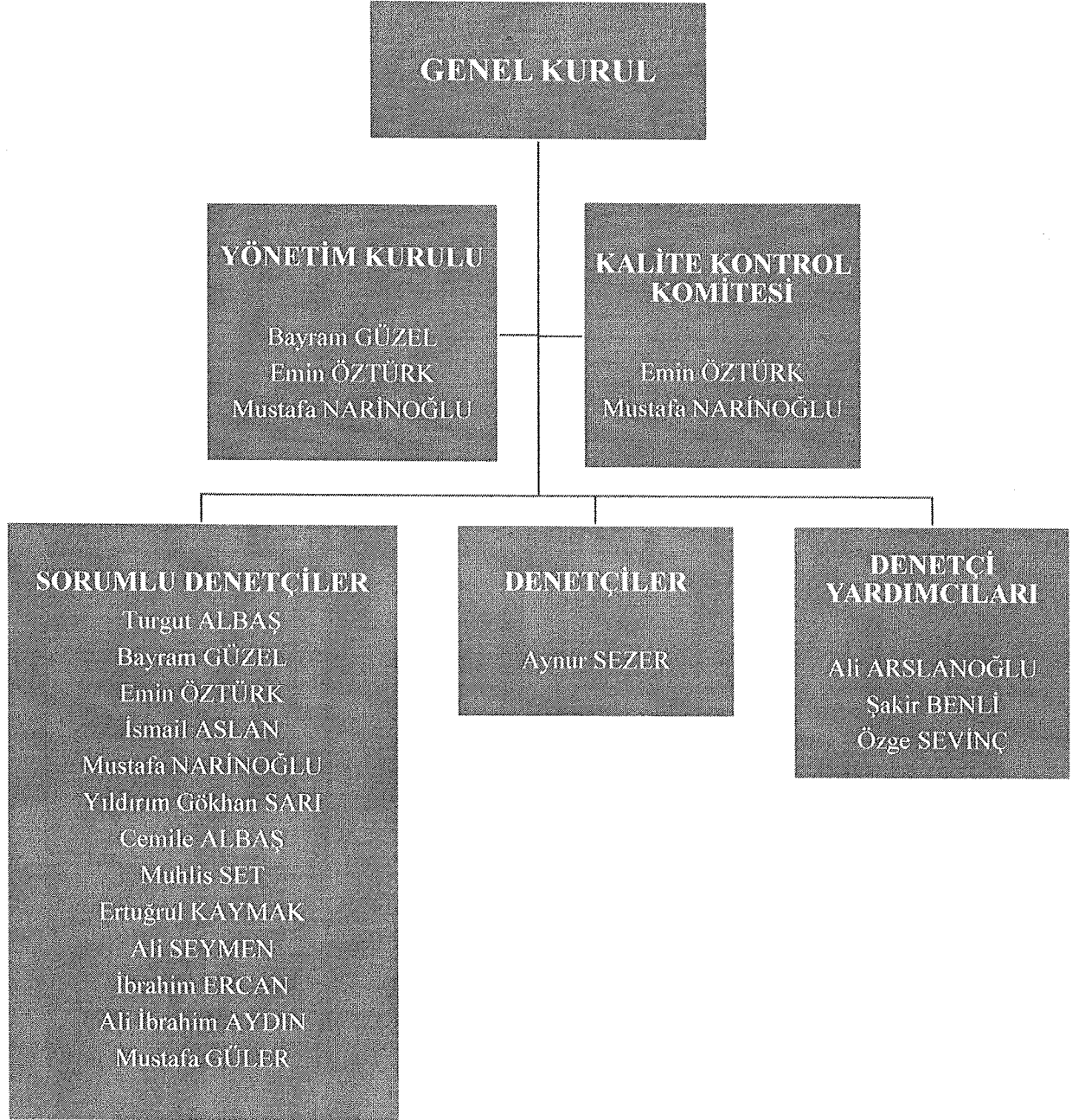
4. İlişkili Denetim Kuruluşları ve Diğer İşletmeler İle Bu İlişkilerin Mahiyeti:

Kuruluşumuzun yurt içinde ve yurt dışında kurulu bulunan diğer denetim şirketleri ile denetim standartları ve mesleki bilgi paylaşımı dışında hukuki bir ilişkisi bulunmamaktadır.

5. Organizasyon Yapısı Hakkında Açıklama:

Kuruluşumuz tarafından verilen denetim hizmetleri 31.12.2018 tarihi itibariyle toplam 14 kişiden oluşan denetim ekibi tarafından yürütülmektedir.

Özet Organizasyon şeması aşağıdaki gibidir:

Kuruluşumuzda oluşturulan;

- Bağımsız Denetim,
- Vergi Danışmanlığı,
- Tam Tasdik Denetimi,
- KDV İadesi İşlemleri,

birimleri KGG, SPK, UFRS/IFRS bağımsız denetimleri, şirket değerlemesi, yönetim danışmanlığı, Gelir Vergisi, Kurumlar Vergisi, Katma Değer Vergisi ve diğer vergiler konusunda denetim/danışmanlık hizmetlerini yürütmektedir.

6- Kalite Güvence Sistemi İncelemesinin En Son Ne Zaman yapıldığı Hakkında Bilgi:

Kuruluşumuzla ilgili olarak en son 2017 yılında Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu uzmanları tarafından “Kalite Güvence Sistemi İncelemesi” yapılmış olup, söz konusu inceleme 18.08.2017 tarihinde tamamlanmıştır.

7- 2018 Yılında Denetim Hizmeti Verilen KAYİK Listesi:

Kuruluşumuzun 2018 yılında denetim hizmeti verdiği “Kamuya Yararlı İktisadi Kuruluşlar” (KAYİK) aşağıda gösterilmiştir.

KAYİK Adı / Unvanı

A Gayrimenkul Değerleme A.Ş.

8- Denetçilerin Sürekli Eğitimine Yönelik İzlenen Politikalar:

Kuruluşumuzda yer alan denetçilerin sorumluluklarını en yüksek seviyede yerine getirmeleri için yeterli mesleki bilgi ve deneyime sahip olmaları ana politikamızdır.

Bu çerçevede şirketin sorumlu ortakları da dahil olmak üzere denetim ekibimizde yer alan denetçiler değişen mevzuat konusunda sürekli bilgilendirilmekte, şirket bünyesinde yapılan toplantılarda teknik tartışmalar yapılmaktadır. Denetim süreçlerinde mevcut ve değişen mevzuatın etkileri denetim ekibi arasında değerlendirilerek teorik bilgiler pekiştirilmektedir.

Denetim kadromuzda yer alan denetçilerimizin çeşitli kuruluşlar tarafından yapılan toplantı, seminer v.b. faaliyetlere katılmaları teşvik edilmektedir. Bu bağlamda denetçilerimiz meslek odaları tarafından düzenlenen mevzuat, bağımsız denetim, TFRS v.b. mesleki konularda düzenlenen seminerlere iştirak etmişlerdir.

Ayrıca geçiş dönemi eğitimlerine katılması gereken denetçiler bu eğitimlere katılarak yapılan değerlendirme sonrasında belgelerini almışlardır.

Şirket Ortakları ve çalışanları çalışma hayatının izin verdiği ölçüde KGK, İstanbul YMMO ve İstanbul SMMMO tarafından düzenlenen bilgilendirme toplantılarına ve diğer düzenlenen panel ve toplantılara iştirak etmektedir.

Kuruluşumuz Sorumlu Ortak Denetçileri de dahil olmak üzere Etik İlkeler, Bağımsız Denetim Metodolojisi, Bağımsız Denetim, Türkiye Muhasebe Standartları/UMS, BOBİ FRS, KGK, SPK, TTK ve Vergi Mevzuatı gibi konularda 203 saat şirket içi eğitim çalışması yapılmıştır.

2018 YILI İÇİNDE ŞİRKETİMİZCE PERSONELİMİZE VERİLEN HİZMET İÇİ EĞİTİM KONULARI	
1	Kamu Gözetimi ve Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGK) Hakkında Son Değişiklikler Konusunda Bilgilendirme Eğitimi
2	KGK- Bağımsız Denetim Yönetmeliği ve diğer yönetmelikler hakkında Bilgilendirme Eğitimi
3	KGK- BOBİ FRS Eğitimi
4	KGK-Türkiye Muhasebe Standartları Hakkında Bilgilendirme Eğitimi
5	KGK- Bağımsız Denetim Standartları Hakkında Bilgilendirme Eğitimi
6	TFRS/UFRS Uygulamaları Eğitimi
7	Türk Ticaret Kanunu ve Bağımsız Denetim Hakkında Eğitim
8	Sermaye Piyasası Mevzuatı Genel Eğitimi
9	Vergi Kanunlarında Meydana Gelen Değişikliklerle İlgili Genel Eğitim
10	Denetim Kalitesi, Denetim Prosedürleri ve Denetim Belge Dosyalama Düzeni Eğitimi

Yukarıda belirtilen hizmet içi eğitimlere tüm denetim kadromuz katılmıştır.

9- Bağımsızlık İlkesine Uyum:

Sorumlu Denetçi, görevli olduğu her bağımsız denetim işinde, bağımsız denetimin genel kalitesi konusunda sorumluluğu üstlenerek, gerek yaptığı işler ve gerekse bağımsız denetim ekibine yaptığı açıklamalar yoluyla bağımsız denetimin her aşamasında diğer bağımsız denetçilere bağımsız denetimin kalitesi konusunda örnek olmak zorundadır.

- Yapılan işler ve açıklamalarla ilgili olarak, sorumlu denetçi;
- Mesleki standartlara, yasal ve hukuki düzenlemelere uygun iş yapmanın,
 - Bağımsız denetim kuruluşunun kalite kontrol politika ve yöntemlerinden gerekli olanları kullanmanın,
 - Gerçeği yansıtan bağımsız denetim raporu düzenlemenin önemini ve
 - Bağımsız denetim işi yapılırken kalitenin işin özü olduğu hususunu özellikle vurgular
 - Denetçi ve sorumlu denetçilerin bağımsızlık beyanlarının TDS'lere uygun olarak alındığına ve gerçek durumu yansıttığını teyit eder.

Sorumlu Denetçi bağımsızlığı tehdit eden bir durum tespit ettiği hallerde, bağımsız denetim kuruluşu ile görüşür faaliyet ve /veya işlemin iptali veya bağımsız denetimden çekilmek de dahil olmak üzere her türlü tedbirin alınmasını sağlamak ve bu konudaki tartışmaları ve sonuçları yazılı hale getirmek zorundadır.

Kuruluşumuz bağımsızlık ve bağımsızlığın korunması hususunda 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili hükümleri ile Bağımsız Denetim Yönetmeliği'nin 22'nci maddesine, Türkiye Denetim Standartları (TDS)'na ve diğer düzenleyici Kurul ve Kurumların düzenlemelerine uygunluğun sağlanması hususundaki gözden geçirmeleri yeterli kapsamda, nitelikte ve zamanında gerçekleştirmekte olup, TDS'lere uygun olarak denetim ekibimizde yer alan denetçi ve sorumlu denetçilerden bağımsızlık beyanları alınmaktadır. Alınan bağımsızlık beyanları gerçek durumu yansıtmakta olup, bağımsızlığın korunması hususunda süreç içerisinde meydana gelebilecek değişiklikler etkin bir şekilde gözden geçirilmektedir.

10- Kuruluşa İlişkin Finansal Bilgiler:

Kuruluşumuzun 31.12.2018 tarihi itibarıyla özet finansal bilgiler aşağıdaki gibidir:

Finansal Bilgiler	Tutar (TL)
Bağımsız Denetim Faaliyetleri Geliri	769.765,94
Diğer Denetim Gelirleri	59.500,00
Toplam	829.265,94

11- Sorumlu Denetçilerin Ücretlendirme Esaslarına İlişkin Bilgiler:

Sorumlu denetçilerin bağımsız denetim çalışmalarından dolayı, üstlenmiş oldukları sorumlulukları karşılığı ücretleri, yapılan sözleşmelere göre aylık ücret veya genel kurul tarafından kar payı dağıtımına ilişkin alınan karara göre "kar payı" olarak verilmektedir.

12- Kalite Kontrol Sisteminin Tanıtımı Ve Bu Sistemin Etkin Olarak Çalıştığına Dair Denetim Kuruluşu Yönetiminin Beyanı:

Kaliteyi, denetimlerin yürütülmesinde vazgeçilmez bir unsur olarak kabul eden bir kurumsal kültürü teşvik etmek için politika ve prosedürler oluşturmak, bunların sorunsuz yürütülmesini sağlamak yönetim kurulumuzun sorumluluğundadır.

Kalite kontrol sisteminin oluşturulma amacı; yapılan çalışmaların, mesleki standartlara ve yürürlükteki yasal ve diğer düzenleyici hükümlere uygunluğuna ve düzenlenen raporların, içinde bulunulan koşullara uygun olduğuna ilişkin makul güvence sağlayan bir kalite kontrol sistemi kurmak ve bu sistemin devamlılığını sağlamaktır.

Kuruluşumuzun Kalite Güvence Sistemi; kuruluşun iç kalite kontrol değerlendirmesini ve seçilen denetim dosyalarının incelenmesini kapsar. Bu inceleme, denetim standartlarına ve bağımsızlık şartlarına uygunluk, harcanan kaynakların nicelik ve niteliği ile denetim ücretleri konularını kapsar.

KKS 1, kalite kontrol uygulamalarına paralel olarak kuruluşumuz tarafından kalite kontrol uygulamaları aşağıdaki ana başlıklarda yürütülmektedir;

- Yönetimin Sorumlulukları,
- Etik İlkeler,
- Müşteri Kabulü ve Devamlılığı,
- İnsan Kaynakları,
- Denetim Faaliyetlerinin Yürütülmesi,
- Gözetim,
- İzleme,
- Kalite Kontrol Sisteminin Belgelendirilmesi. Bu çerçevede;

12-a) Bağımsız Denetim Kalitesinin Sağlanmasında Yönetim Kurulunun Sorumluluğu:

Yönetim Kurulu bağımsız denetimin her safhasında yüksek kalitenin sağlanması için aşağıdaki tedbirleri alır.

- Şirket politikasının azami kalitenin sağlanması ve korunması ana prensibinin şirketin her kademesindeki personele benimsetilmesi için eğitim çalışmaları ve periyodik toplantılar düzenlenir.
- Şirketin ana politikalarını belirlerken kalitenin sağlanması ve devamının ticari kaygıların önünde olduğu prensibinin esas olduğu vurgulanır.
- Şirketin kalite kontrolüne ilişkin olarak personele devamlı olarak bilgi verilir.
- İnsan kaynakları politikasında kalitenin sağlanması ve devamlılık gözetilir.
- Kalitenin sağlanması ve devamlılığının temini için kontrol sistemleri oluşturulur.
- Gelişmelere göre yukarıdakiler dışında ek tedbirler de alır.

12-b) Bağımsız Denetim Kalitesinin Sağlanmasında Sorumlu Denetçinin Sorumluluğu:

Sorumlu Denetçi, görevli olduğu her bağımsız denetim işinde, bağımsız denetimin genel kalitesi konusunda **sorumluluğu üstlenerek**, gerek yaptığı işler ve gerekse bağımsız denetim ekibine yaptığı açıklamalar yoluyla bağımsız denetimin her aşamasında diğer bağımsız denetçilere bağımsız denetimin kalitesi konusunda örnek olmak zorundadır.

Yapılan işler ve açıklamalarla ilgili olarak, sorumlu denetçi;

- Mesleki standartlara, yasal ve hukuki düzenlemelere uygun iş yapmanın,
- Bağımsız denetim kuruluşunun kalite kontrol politika ve yöntemlerinden gerekli olanları kullanmanın,
- Gerçeği yansıtan bağımsız denetim raporu düzenlemenin önemini ve
- Bağımsız denetim işi yapılırken kalitenin işin özü olduğu hususunu özellikle vurgular.

12-c) Etik İlkeler:

Sorumlu denetçisi **etik ilkelere** uygun olmayan hususların varlığı konusunda dikkatli olmak zorundadır

Sorumlu denetçi ekipte yer alan bağımsız denetçilerin etik ilkelere uyumunu gözetir.

Temel nitelikteki etik ilkeler aşağıda yer almaktadır.

- **Dürüstlük:** Denetim elemanı her türlü iş ilişkisinde dürüst ve açık sözlü olmalıdır.
- **Tarafsızlık:** Denetim elemanı, yaptığı denetim faaliyeti ile ilgili hiçbir önyargı, çıkar çatışması veya başkalarının yorum ve baskılarının mesleki yargısını etkilemesine izin vermemelidir.
- **Mesleki Yeterlilik, Mesleki Özen ve Titizlik:** Denetim elemanı, mesleki bilgi ve becerilerini sürekli geliştirmek ve üstlendiği sorumluluğu yerine getirecek seviyede tutmak zorundadır.
- **Güvenilirlik:** Denetim elemanı, denetim faaliyeti sırasında edindiği bilgileri gizli tutarak üçüncü şahıslarla paylaşmamalıdır.
- **Mesleki Davranış:** Denetim elemanı, uymak zorunda olduğu yasal düzenlemelere uyarak meslek imajına zarar getirecek davranışlardan kaçınmak zorundadır.
- **Bağımsızlık:** Şirket ve denetim ekibi denetim faaliyetini yaptığı müşterilerine aşağıdaki hizmetleri veremez;

-Değerleme ve aktüerya hizmetleri verilmesi veya ekspertiz ve uygunluk raporu hazırlanması,

-İç denetim fonksiyonunun yerine getirilmesi ya da iç denetim fonksiyonuna destek hizmeti verilmesi,

-Yönetim veya insan kaynakları fonksiyonlarının yerine getirilmesi,

-Aracılık veya yatırım danışmanlığı hizmetlerinin verilmesi,

-Hukuki danışmanlık veya diğer uzmanlık hizmetlerinin verilmesi,

-Denetim faaliyetinin yürütüleceği işletmenin hisse senetlerine sahip olamaz,

-Denetim yapılacak işletmede, denetim elemanının yakın bir aile üyesi yönetici konumunda olamaz,

-Denetimi yapılacak işletmede, denetim elemanı finansal tabloların hazırlanma sürecinde görev alamaz,

-Muhasebe defterlerinin tutulması ve buna ilişkin diğer hizmetlerin verilmesi,

-Finansal bilgi sistemi kurulması ve geliştirilmesi ile işletmecilik, , muhasebe, finans konularındaki uygulamalarla ilgili danışmanlık hizmeti verilmesi, belge düzenlenmesi ve rapor hazırlanması,

-Tahkim ve bilirkişilik yapılması.

Yukarıda maddeler halinde ifade edilen ilkelerin şirket ortakları dahil olmak üzere denetim ekipleri ve diğer personel tarafından uygulanıp uygulanmadığı takip edilir.

Etik ilkelere ilişkin şirket içinde eğitim toplantıları yapılır.

Ekip başları ekiplerinde bulunan çalışma ekiplerini etik ilkelerin uygulanması yönünden izler ve değerlendirmeye tabi tutar.

12-d) Müşterinin Kabulü Müşteriyle Olan İlişkinin Devamı:

Sorumlu denetçi, **müşterinin kabulü, müşteriyle olan ilişkinin devamı** ve özellik arz eden bağımsız denetimlerle ilgili gerekli usul ve esasların izlendiğinden emin olmak ve ulaşılan sonuçların yazılı hale getirilmesini sağlamak zorundadır.

Sorumlu denetçi müşterinin kabulü ve ilişkinin devamına ilişkin karar sürecini başlatmış olmasa bile, verilen en son kararın uygun olup olmadığını tespit eder.

Bu süreç aşağıdaki hususların göz önüne alınmasını gerektirir;

- İşletme yönetiminde etkin olanlar ve yönetimden sorumlu kişiler ile ana ortakların dürüstlüğü,
- Bağımsız denetim ekibinin işlerin yapılması bakımından yeterliliği ve gerekli zaman ve kaynağa sahip olup olmadığı ve
- Bağımsız denetim kuruluşu ve ekibin etik ilkelere uyup uymadığı.

Müşteriyle olan bağımsız denetim ilişkisinin devam edip etmeyeceğine karar verilirken, mevcut ve önceki dönemde ortaya çıkan, müşterinin faaliyet alanının bağımsız denetim kuruluşunun yeterli bilgi ve deneyime sahip olmadığı bir alana kayması gibi önemli hususların varlığı ve bunların etkileri göz önüne alınır.

Müşterinin kabulünden sonra, sorumlu denetçi işin kabulünü etkileyen bir bilgi edinmişse, bu durumda konuyu derhal bağımsız denetim kuruluşuna taşıyarak Kuruluş tarafından gerekli işlemlerin yapılmasını sağlar.

Müşteri Kabulü ve Devamlılığı Kuralları;

- Denetim sözleşmesi yapılacak firmanın, yönetimden sorumlu kişiler ve ortakların tespiti,
- Denetim sözleşmesi yapılacak firmanın, finansal durumu hakkında bilgi alma,

- Denetim sözleşmesi yapılacak firmanın, hangi sektörde faaliyet gösterdiği,
- Denetim sözleşmesi yapılacak firmanın, halka açık bir şirket olup olmadığının tespiti,
- Denetim sözleşmesi yapılacak firmanın, yönetici ve ortaklarının piyasadaki imaj tespiti,
- Denetim sözleşmesi yapılacak firmanın; varsa, çalıştığı avukat ve diğer danışmanların tespiti,
- Denetim sözleşmesi yapılacak firmanın, yönetim kadrosunun dürüstlüğü ile ilgili araştırma,
- Denetim sözleşmesi yapılacak firmanın, kurumsal yönetim anlayışının tespiti,
- Denetim sözleşmesi yapılacak firmanın, devam eden önemli davalarının tespiti,
- Denetim sözleşmesi yapılacak firmanın, işletme yönetiminde etkin olanlar ile yönetimden sorumlu kişilerin ve ana ortakların denetim çalışmasını zorlaştıracak durumda olma durumunun tespiti,
- Denetim sözleşmesi yapılacak firmanın, bağımsız denetim ekibinin çalışmalarına yeterli ve gerekli zaman ile sistem ve ekibin varlığının tespiti,
- Denetim sözleşmesi yapılacak firmanın, bağımsız denetim çalışmasını yapacak ekibinin mesleki etik ilkelere uyum konusunda baskı yapma eğiliminin araştırılması,
- Denetim sözleşmesi yapılacak firmanın, önceki dönem denetim çalışmasında sunulan rapor olup olmadığının ve verilen raporun tespiti,
- Risk analizi tamamlandıktan sonra sorumlu ortak ve diğer yöneticiler müşteriye kabul edilip edilmemesine karar verirler,
- Kabul edilen müşteri için belirlenen risk sınıflaması çerçevesinde gerekli denetim prosedürlerinin uygulanmasını sağlamak öncelikle ilgili sorumlu ortağın görevidir.
- Müşteri ortaklığın genel kurul toplantılarına katılmak ve bu toplantılarda istenildiği takdirde, bağımsız denetim faaliyetini ve sonuçları hakkında açıklamalarda bulunmak.

12-e) İnsan Kaynakları:

Kuruluşumuz, **gerekli yeterliğe ve beceriye sahip uygun personelin görevlendirilmesine** yönelik politika ve prosedürlerini oluşturmuştur:

Şirketimiz her yılbaşında iş ve kadro planlaması yaparak ek personel gerekip gerekmediğini tespit eder. Yıl içinde de personel gereksinimi olduğu takdirde alım yapılır.

İşe alınacak personelin kadro tanımına uygun niteliklerine dikkat edilir (Sorumlu Denetçi, Kıdemli Denetçi, Denetçi, Denetçi Yardımcısı).

Genel olarak bağımsız denetim ekibinden beklenen yetenek ve yeterlilikler;

- Alınan uygun eğitim ve bağımsız denetimlere iştirak yolu ile benzeri nitelikte ve zorluktaki bağımsız denetim işini anlamak ve gerçekleştirmek hususunda deneyime,

- Bağımsız denetim standartları ile hukuki ve yasal düzenlemeler konusunda yeterli bilgiye,
- İlgili bilgi teknolojileri dahil uygun düzeyde teknik bilgiye,
- Müşterinin faaliyette bulunduğu sektör hakkında yeterli bilgiye,
- Mesleki karar verme yeteneğine,
- Bağımsız denetim kuruluşunun kalite kontrol politika ve yöntemlerini kavrama yeteneğine sahip olmaktır.

Mesleki yeterliliğe sağlanması ve geliştirilmesi esas olarak denetçilerin kendi sorumluluğu altındadır. Bunun için meslek içi eğitim ve kurs çalışmaları yapılır.

12-f) Denetim Faaliyetlerinin Yürütülmesi:

• Bağımsız Denetimin Yürütülmesi

Sorumlu denetçi, bağımsız denetim faaliyetinin bağımsız denetim standartları ile yasal ve hukuki düzenlemelere uygun olarak yapılması sürecinde, yönlendirme, gözetim ve verimlilikle ilgili hususlardan ve bağımsız denetim raporunun gerçeği yansıtacak şekilde hazırlanmasından sorumludur.

Sorumlu denetçi bağımsız denetim ekibindeki bağımsız denetçileri aşağıda belirtilen hususlarda bilgilendirerek bağımsız denetim faaliyetini yönetir.

- Ekiptekilerin sorumluluğu,
- İşletme faaliyetlerinin doğası,
- Riskle ilgili hususlar,
- Ortaya çıkabilecek sorunlar ve
- Bağımsız denetim işinin yürütülmesiyle ilgili ayrıntılar.

Bağımsız denetim ekibindeki bağımsız denetçilerin sorumluluğu, kendilerine verilen işi objektif bir bakış açısı ve mesleki şüphecilik ve özenle etik ilkeleri gözeterek yapmaktır. Bağımsız denetim ekibindeki kıdemli denetçilere sorular yönelmeleri beklenir. Bağımsız denetim ekibinde yer alan bağımsız denetçiler de aralarında gereken iletişimi kurarlar.

• Denetim Ekibinin Belirlenmesi;

- Şirket, denetim çalışmasına başlamadan önce yapılacak denetim çalışması ile ilgili bir bütçe hazırlar. Bu bütçede denetim ekibinin kimlerden oluşması gerektiği ve her bir denetim elemanının kaç saat çalışacağı planlanır,

- Denetim ekibinde görev alacak bağımsız denetim elemanları, denetim konusunda uzmanlaşmış sorumlu ortak, ortak, denetim müdürü, denetim şefi ve asistanlarından başka destek alınması gerektiği durumlarda bilgi işlem uzmanı, vergi uzmanı, uluslar arası finansal raporlama standartları uzmanı gibi mesleki sorumluluklarını yerine getirebilecek niteliklere ve yeterli mesleki eğitime sahip, 3568 sayılı Kanuna göre belirlenen sürekli mesleki eğitim de dahil olmak üzere düzenli ve sürekli hizmet içi eğitime katılan denetim elemanlarında oluşur,
- Denetim ekibi, denetim standartları ile hukuki yasal düzenlemeler konusunda yeterli bilgi ve deneyime sahip denetim elemanlarından oluşur,
- Denetim ekibi, bilgi ve teknolojileri dahil uygun düzeyde teknik bilgi ve deneyime sahip denetim elemanlarından oluşur,
- Denetim ekibi, müşterinin faaliyette bulunduğu sektör hakkında yeterli bilgi ve deneyime sahip denetim elemanlarından oluşur,
- Denetim ekibi, mesleki karar verme yeteneği olan, yeterli bilgi ve deneyime sahip denetim elemanlarından oluşur,
- Bağımsız denetim çalışmalarını yapan denetçiler, denetimi yapılacak firmaların sahibi ve ortakları ile yakınlık bağı olmayacaktır. Denetimi yapılacak firma ve ortakları ile herhangi bir çıkar ilişkisinden uzak olacaktır,
- Bağımsız denetim çalışmaları, denetimi yapacak yetkili denetim ekibi tarafından yürütülecektir,
- Bağımsız denetçiler, bağımsızlıklarını ya da yasal düzenlemelere uygunluğu tehlikeye düşürecek hususları ve bunları önleyici tedbirleri çalışma kağıtlarına aktarmak ilgili sorumlu denetçiye ve kalite güvence sisteminden sorumlu olarak görevlendirilen sorumlu denetçileri bilgilendirmekle yükümlüdür.

• **Denetim Faaliyetlerinin Yürütülmesi;**

Denetim çalışması denetim ekibinden sorumlu denetçi başkanlığında, denetim çalışmasını planlamak amacı ile toplanmasıyla başlar. Bu toplantıda sorumlu denetçi tarafından müşteri, içinde bulunduğu sektör, çalışmanın kapsamı, denetim çalışmasında karşılaşılabilecek riskler, çalışma sonunda müşterinin beklentileri ve zamanlama konularında bilgilendirme yapılır.

Bağımsız denetim ekibi, denetim faaliyetine başlamadan aşağıdaki hususlarda bilgilendirilmeli ve denetim çalışmasını belirlenen programa göre sonuçlandıracaktır.

- Bağımsız denetim işinin yürütülmesiyle ilgili ayrıntılar,
- Denetim ekibinde yer alanların sorumlulukları,
- Denetimi yapılacak işletme faaliyetlerinin yapısı,
- Denetim çalışmasında karşılaşılabilecek riskler,
- Denetim faaliyeti sırasında ortaya çıkabilecek sorunlar.
- Denetim ekibinin yaptığı çalışmaların raporlanması ve kuralları;
- Denetim çalışmasının, bağımsız denetim standartlarına uygunluğu,

- Denetim sırasında, gerekli konularda alınan beyanların yazılı olarak kayıtlara geçirilmesi,
- Denetim çalışmasının planlanan sürede yapılması,
- Denetim çalışmasında, çalışma kağıtlarının sonuçları doğrulaması ve yazılı olarak kayıtlara geçirilmesi ve çalışma kağıtları ile denetim sonucunu etkileyen bilgileri içeren evrak, en az beş yıl süre ile şirket arşivinde saklanacaktır,
- Denetim çalışması sonunda oluşacak denetim görüşü için yeterli ve destekleyici yazılı belgelerin olması,

Denetim çalışması sırasında muhasebe ve raporlama ile ilgili olarak daha önce hiç karşılaşılmamış bir durumda karşılaşıldığında, teknik uzmanlardan veya Kalite Güvence Sisteminden Sorumlu Denetçilerden görüş alınır.

Denetim çalışmasının planlama toplantısında belirlenen kurallar ve final çalışmasında uygulanacak denetim tekniklerinin kontrolleri, sorumlu denetçi tarafından gözden geçirilerek varsa gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra onaylanır.

- Bağımsız denetim ekibinin bağımsızlığı konusundaki değerlendirmeler,
- Denetim elemanlarınca, denetim çalışmalarında yapılan risk değerlendirmeleri,
- Denetim elemanlarınca, önemlilik ve önemli riskler konusunda alınan kararlar,
- Karmaşık konularda bir uzman görüşünün yazılı olarak alınarak çalışma kağıtlarına eklenip eklenmediği ve bu görüşe uyulup uyulmadığı,
- Uluslararası Finansal Raporlama Standartları ve mali tablolar için tüm açıklamaların gerektiği gibi yapıldığının “kontrol listesinin” denetimi,
- Denetim elemanlarınca, denetim sırasında tespit edilen düzeltilmiş ve düzeltilmemiş yanlışlıkların niteliği ve önemi,
- İşletme yönetimine iletilecek hususlar,
- Denetim elemanlarınca, düzenlenen çalışma kağıtlarının önemli kararları ve ulaşılan sonuçları gösterir nitelikte olup olmadığı,
- Bağımsız denetim raporunun uygunluğu,
- Olumlu görüş içermeyen denetim raporların incelenmesi,

Yapılan bağımsız denetimin amacının ekipte yer alan tüm bağımsız denetçiler tarafından anlaşılması gereklidir. Bu kapsamda, ekipte yer alan kıdemsizlerin kendilerine verilen işin amacını kavrayabilmeleri için bağımsız denetimin, ekip çalışması ve refakat çalışması şeklinde yürütülmesi gerekir.

12-g) Ekibin Gözetimi ve Gözden Geçirme:

Ekibin gözetimi aşağıdaki hususları içerir;

- Bağımsız denetim çalışmasında kaydedilen aşamayı takip etmek,
- Ekip elemanlarının yetenek ve yeterliliklerini göz önüne alarak, işi tamamlamak için sürelerinin yeterli olup olmadığı, verilen talimatları anlama düzeyleri ve işin planlandığı gibi yürütülüp yürütülmediğini tespit etmek,

- Bağımsız denetim sırasında ortaya çıkan hususları önemliliklerini göz önüne alarak saptamak ve planlanmış bağımsız denetim yaklaşımını buna uygun olarak değiştirmek,
- Danışma gerektiren hususları belirlemek, bağımsız denetim sırasında daha kıdemlilerle konuyu görüşmek,

Gözden geçirme sorumluluğu, daha kıdemli ekip üyelerinin daha kıdemsizlerin işlerini incelemeleri temeline dayanır. Bu sorumluluğu yerine getiren bağımsız denetçi, aşağıdaki hususları dikkate alır.

- Bağımsız denetim işinin bağımsız denetim standartlarına, yasal ve hukuki düzenlemelere uygunluğu,
- Önemli konuların daha ayrıntılı incelenmek üzere ortaya konulduğu,
- Gerekli konularda fikir danışıldığı ve ulaşılan sonuçların yazılı hale getirilerek uygulandığı,
- Yapılan işin zamanlama ve içeriğinin gözden geçirildiği,
- Yapılan işin ulaşılan sonuçları desteklediği ve yazılı hale getirildiği,
- Bağımsız denetim kanıtlarının yeterli ve bağımsız denetim raporunu destekleyecek nitelikte olduğu,
- Bağımsız denetim tekniklerinin amaçlarının gerçekleştirildiği.

Sorumlu denetçinin, bağımsız denetim raporu nihai hale gelmeden bağımsız denetime ilişkin çalışma kağıtlarını incelemek ve ekiple konuları tartışmak suretiyle varılan sonuçları ve bağımsız denetim raporunu destekleyecek yeterlilikte bağımsız denetim kanıtı toplandığı hususundan emin olması gerekir.

Sorumlu denetçi bağımsız denetimin uygun göreceği aşamalarında inceleme yapar. Bu durum, bağımsız denetim raporu henüz tamamlanmadan önemli konuların zamanında sorumlu ortak baş denetçinin isteğine uygun olarak çözümlenmesini sağlar.

Gözden geçirme, bağımsız denetimin yoruma açık kritik konularını, bağımsız denetim sırasında tespit edilen, özellikle zor ve incelikli alanları, önemli riskleri ve sorumlu denetçinin önemli bulduğu diğer alanları kapsar.

Sorumlu denetçinin tüm çalışma kağıtlarını incelemesi gerekmez, ancak yaptığı gözden geçirmenin süre ve kapsamını yazılı hale getirmesi gerekir.

Gözden geçirme sırasında bağımsız denetim işinin başka bir sorumlu denetçi tarafından devralınması halinde, sorumlu denetçinin değişiklik tarihine kadar yapılan tüm işlerin gözden geçirilmesini de yapması gerekir.

Söz konusu kontrolün, bağımsız denetimin plan ve programının bağımsız denetim standartları ile hukuki düzenlemelere uygun olarak yapıldığı hususunda yeni sorumlu denetçiyi de ikna etmesi gerekir.

Birden çok sorumlu denetçinin görev aldığı bağımsız denetimlerde her birinin sorumluluklarının çok iyi tanımlanmış ve ekip tarafından anlaşılmalı olması şarttır.

12-h) İzleme:

Kalite Kontrol Politika ve Prosedürlerinin İzlenmesi: KKS 1 48. Ve A64-68. Paragrafları Yönetim Kurulu kalite kontrol sisteminin yerinde ve yeterli olduğuna ve etkin şekilde işlediğine dair makul güvence sağlayan bir izleme süreci oluşturur. Bu süreçte:

- (a) Her bir sorumlu denetçinin tamamlanmış en az bir denetiminin periyodik olarak teftişi dâhil, denetim şirketinin kalite kontrol sisteminin sürekli olarak gözden geçirilmesini ve değerlendirilmesini içerir,
- (b) İzleme sürecine ilişkin sorumluluğun, şirkette o sorumluluğu üstlenebilecek yeterli ve uygun deneyim ve yetkiye sahip yönetici veya yöneticilere ya da diğer kişilere verilmesini gerektirir, Bu bağlamda şirketimizde izleme görevi KKS 1 in A68. Paragrafına göre kalite kontrol komitesi tarafından yerine getirilir.
- (c) Denetimi yürüten veya denetimin kalitesini gözden geçiren kişilerin bu denetimin teftişinde yer almamasını gerektirir (KKS 1 A64–A68. paragraflar).

Kalite kontrol politika ve prosedürlerine uygunluğun izlenmesinin amacı,

- Mesleki standartlara ve yürürlükteki mevzuat hükümlerine uygunluğun,
- Kalite kontrol sisteminin uygun şekilde tasarlanıp tasarlanmadığı ve etkin şekilde uygulanıp uygulanmadığının,
- Şirketimizin kalite kontrol politika ve prosedürlerinin, ilgili sorumlu denetçi tarafından düzenlenen raporların, içinde bulunulan şartlara uygun olmalarını sağlayacak şekilde uygulanıp uygulanmadığının değerlendirilmesini sağlamaktır.

KKS 1 in A66. Paragrafına göre Teftiş sürecinde, münferit denetimlerden bazıları ilgili denetim ekibine önceden haber verilmeden seçilebilir. Yönetim Kurulu teftiş kapsamını belirlerken, bağımsız dış teftiş programlarının kapsamını veya sonuçlarını dikkate alabilir.

12-ı) Danışma:

Sorumlu denetçi;

- Ekipteki bağımsız denetçilerin zor ve hassas konularda gerekli danışma hizmetini aldıklarından emin olmak,
- Bağımsız denetim sırasında gerek ekip içinden gerekse ekip dışından ve bağımsız denetim kuruluşu dışından uygun şekilde, gerekli bilgiye sahip kişilerden fikir danışıldığına kanaat getirmek,
- Danışmanın sonucu, içeriği ve kapsamından tatmin olmak ve sonuçları yazılı hale getirerek danışılan kişi ile uzlaşmış olmak ve
- Danışılan husus ile ilgili uzlaşılan sonucun uygulamaya geçirilmiş olduğundan emin olmak zorundadır.

Teknik, etik veya diğer hususlar üzerinde etkin bir danışma hizmeti alınabilmesi, danışılacak kişilere konuyla ilgili her türlü bilginin verilmesine bağlıdır. Şartlar gerektirdiğinde bağımsız denetim ekibi kuruluş içinden veya dışından gerekli bilgi, deneyim ve kıdeme sahip kişilerden danışma hizmeti alabilir. Danışılarak ulaşılan sonuçlar yazılı hale getirilir ve uygulamaya konulur.

Bağımsız denetim kuruluşunun yeterli iç kaynağa sahip olmadığı durumda, mesleki kuruluşlardan, düzenleyici kuruluşlardan ve diğer şirketlerden danışma hizmeti alması mümkündür.

Zor ve hassas konular da dahil olmak üzere, alınan danışma hizmetine ilişkin olarak düzenlenen çalışma kağıdının içeriği konusunda hem danışan hem de danışılan kişilerin mutabık olması gerekir.

Konuyla ilgili çalışma kağıtlarının, danışma gerektiren konu hakkında ulaşılan sonuçlar ve alınan kararlar ile kararlara esas olan hususları ve uygulama esaslarını içerecek ayrıntıda olması gerekir.

12-i) Görüşlerdeki Farklılıklar

Bağımsız denetim ekibinin içerisinde fikir danışılan taraflar ile veya kontrolör ile sorumlu denetçi arasında görüş farklılıkları olduğu takdirde, bağımsız denetim ekibi bu farklılıkları giderebilmek üzere bağımsız denetim kuruluşunun farklı görüşlerin çözümünde uyguladığı politika ve yöntemleri uygular.

Sorumlu denetçi, ekip üyelerini gerekli olduğunda bu görüş farklılıklarını kendisine veya diğer ekip üyelerine hiçbir endişe duymadan iletmeleri hususunda bilgilendirir.

12-j) Kalite Kontrol Sisteminin Belgelendirilmesi:

Kalite Güvence Sistemi sorumlu ortakları; şirkette çalışacak personel, denetim elemanlarının eğitimi, müşteri kabul ve devamlılığı, denetim faaliyetlerinin yürütülmesi, denetim faaliyetleri yürütülürken karşılaşılabilecek problemler için çözüm yolları ve sistemin gözetimi konularında politika ve prosedürleri yazılı hale getirir ve uygulanmasını sağlar.

Kalite Güvence Sisteminin gözden geçirilmesinin kapsamı, bazı denetim dosyalarının seçilerek test edilmesine ve uygun denetim standartları ve bağımsızlık ilkelerine uyumun, tahsis edilen kaynakların nitelik ve niceliği ile ödenen denetim ücretinin karşılaştırılmasını içerir.

Sorumlu denetçi;

- Gözetim sonuçlarında yer alan eksikliklerin bağımsız denetimi etkileyip etkilemediğini ve
- Bu duruma çözüm için bağımsız denetim kuruluşu tarafından alınan önlemlerin yeterli olup olmadığını değerlendirir.

Bağımsız denetim kuruluşunun kalite kontrol sistemindeki eksiklikler belirli bir bağımsız denetim işinin bağımsız denetim standartlarına ve mevzuata uygun yapılmadığı veya bağımsız denetim raporunun gerçeği yansıtmadığı anlamına gelmez.

İşletmelerin finansal tablolarının bağımsız denetiminde sorumlu denetçi,

- Kontrolörün atandığından emin olmak,
- Bağımsız denetim kalitesinin kontrolü aşamasında ortaya çıkanlar dahil bağımsız denetim esnasında ortaya çıkan önemli hususları kontrolör ile tartışmak ve
- Bağımsız denetim kalitesinin kontrolü tamamlanana kadar bağımsız denetim raporunu bitirmemek zorundadır.

Bu kontrolün yapıldığı diğer bağımsız denetim işlerinde de sorumlu denetçi yukarıda belirtilen hususlara uyar.

Böyle bir kontrolün gerekli olmadığı bağımsız denetimin başlangıç aşamalarında da sorumlu denetçinin muhtemel kontrol ihtiyacını fark etme sorumluluğu vardır.

Bağımsız denetim kalitesinin kontrolü, ekip tarafından alınan önemli kararlar ile bağımsız denetim raporunun oluşumunda ulaşılan sonuçların objektif bir değerlendirmesi olup, sorumlu denetçi ile tartışmayı, bağımsız denetim raporunun uygun olup olmadığı göz önüne alınarak finansal bilgilerin gözden geçirilmesini içerir.

Finansal tabloların bağımsız denetimine ilişkin kontrol aşağıdaki hususları içerir.

- Bağımsız denetim ekibinin özellik arz eden bağımsız denetim işleriyle ilgili olarak bağımsız denetim kuruluşunun bağımsızlığı konusundaki değerlendirmeleri,
- Bağımsız denetim sırasında tespit edilen önemli riskler, bağımsız denetim ekibinin değerlendirmeleri ve cevapları da dahil olmak üzere risk değerlendirmeleri,
- Önemlilik ve önemli riskler konusunda alınan kararlar,
- Görüş farklılıkları nedeniyle danışma gerektiren durumlarda, bu hizmetten yararlanılıp yararlanılmadığı ve ulaşılan sonuçlar,
- Bağımsız denetim sırasında tespit edilen düzeltilmiş ve düzeltilmemiş yanlışlıkların niteliği ve önemi,
- İşletme yönetimine, yönetimden sorumlu kişilere veya diğer düzenleyici otoritelere iletilecek hususlar,
- Gözden geçirme için seçilen çalışma kağıtlarının önemli kararları ve ulaşılan sonuçları gösterir nitelikte olup olmadığı ve
- Bağımsız denetim raporlarının uygunluğu.

Finansal tabloların bağımsız denetiminin kalite kontrolüne ilişkin olarak yukarıda belirtilen hususların tamamı veya bir kısmı, finansal bilgilerin bağımsız denetiminin kalite kontrolüne ilişkin incelemede de aranır.

13- Diğer Hususlar:

Kuruluşumuz mevzuattan kaynaklanan yükümlülüklerini süresi içerisinde yerine getirmektedir.